Projekt „Akademia sukcesu" został współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020.

Scenariusz lekcji
Język polski, klasa VI
Liczba godzin: 1

Temat: Powtórka ze związków frazeologicznych

Umiejętności kluczowe:
- kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji
- kompetencje w zakresie świadomości i ekspresji kulturalnej

Cele lekcji:
Uczeń:
- doskonali ciche i głośne czytanie
- przedstawia własne rozumienie związków frazeologicznych i je uzasadnia
- doskonali umiejętność wyszukiwania związków frazeologicznych w utworze literackim
- pracuje w parze
- kompletuje słowa i/lub wyrażenia w celu stworzenia związku frazeologicznego

Metody, techniki nauczania:
pogadanka, dyskusja, ćwiczenia rozwijające percepcje i myślenie dywergencyjne i konwergencyjne, burza mózgów, metoda fiszki autokorektywnej

Formy pracy:
praca indywidualna, praca w parach, w dużej grupie

Środki dydaktyczne:
karta pracy nr 1, słownik frazeologiczny, karta pracy nr 2

Przebieg lekcji:

I. Wprowadzenie

Nauczyciel rozpoczyna pogadankę z uczniami. Podaje przykłady najbardziej popularnych związków frazeologicznych, które już znają. Uczniowie podają swoje własne przykłady, które nie zostały wymienione przez nauczyciela. Nauczyciel przedstawia cel lekcji i przybliża jej zaplanowany przebieg.
1.Zadanie na rozgrzewkę – nauczyciel prosi chętną osobę do tablicy, pokazuje mu związek frazeologiczny np : **kupić kota w worku – zabawa w wisielca** (ulubiona przez uczniów). Po

Projekt „Akademia sukcesu" został współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020.

prawidłowym rozwiązaniu prosimy uczniów o objaśnienie znaczenia powiedzenia. Robimy 2 przykłady.
Nauczyciel przedstawia również definicję związków frazeologicznych: „Zwroty i wyrażenia, utrwalone w języku polskim, które nie są dosłowne, lecz mają stałe, przenośne znaczenie". Przypomina również, iż wiele związków frazeologicznych odnosi się do mitologii, zwierząt i części ciała. Niektóre z nich mają również podłoże historyczne.
2.Przykładowe związki frazeologiczne, które mogą być wykorzystane podczas lekcji.
kupić kota w worku
krokodyle łzy
wyjść jak Zabłocki na mydle
twardy orzech do zgryzienia
pięta Achillesa
francuski piesek
egipskie ciemności
wetknąć kij w mrowisko
kula u nogi
kruszyć kopie
w gorącej wodzie kąpany
mieć duszę na ramieniu
piąte koło u wozu
syzyfowa praca
zapuszczać żurawia
słomiany zapał
być oczkiem w głowie
końskie zdrowie
kłamać jak z nut
puszka Pandory
żyć z kimś jak pies z kotem
drzeć z kimś koty
darowanemu koniowi nie zagląda się w zęby
czuć się jak ryba w wodzie
mieć wilczy apetyt
siedzieć cicho jak mysz pod miotłą
kozioł ofiarny

II Część zasadnicza

1.Uczniowie siedzący w parach otrzymują szablon krzyżówki z hasłem „**FRAZEOLOGIA".** Pod krzyżówką znajdują się częściowe związki frazeologiczne, zadaniem uczniów jest wpisanie hasła składowego budującego związek frazeologiczny w taki sposób, aby wyraz ten pasował do litery w haśle głównym. **Praca za pomocą fiszki autokorektywnej.** Załącznik nr 1.
2.Wspólne sprawdzenie poprawności wykonania zadania, uczniowie uzupełniają brakujące hasła,

Projekt „Akademia sukcesu" został współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020.

jednocześnie objaśniane jest znaczenie poszczególnych związków frazeologicznych.
3.Nauczyciel dzieli uczniów w grupy 4 osobowe , rozdaje im karty pracy oraz słowniki frazeologiczne. Z rozsypanki wyrazowej należy utworzyć związki frazeologiczne i dopasować do nich objaśnienia, wskazana jest praca ze słownikiem frazeologicznym. **Uczniowie pracują metodą kuli śnieżnej.** Załącznik nr 2
4.Napiszcie kilka zdań logicznie ze sobą powiązanych, w których wykorzystacie poznane związki frazeologiczne. **Praca metodą burzy mózgów**, poszczególne zdania zapisywane są na tablicy .Przykładowy tekst.

Dzisiaj w naszej klasie otworzyła się istna **puszka Pandory.** Najpierw wszyscy wyszliśmy jak **Zabłocki na mydle,** gdyż nie przygotowaliśmy się do sprawdzianu z historii. Ania zaczęła płakać **krokodylowymi łzami**, aby ratować sytuację. W trakcie sprawdzianu zaczęliśmy **zapuszczać żurawia** do kolegów i koleżanek. Nauczyciel po obejrzeniu zawartości naszych sprawdzianów stwierdził, że historia jest nasza **piętą Achillesową.**
III Podsumowanie – gra w kalambury
Lider każdej grupy losuje powiedzenie w postaci związku frazeologicznego, jego zadaniem jest przedstawienie go swojej grupie (nie używając słów). Na wykonanie tego zadania są 2 minuty, jeśli grupa nie odgadnie hasła, możliwość tą ma przeciwna drużyna. Grupa, która udzieli poprawnej odpowiedzi zdobywa punkt.
Zadanie pracy domowej – Wybierz jeden związek frazeologiczny, objaśnij jego znaczenie. Wykonaj ilustrację znaczenia dosłownego. Nauczyciel zapisuje przykład na tablicy.
Związek frazeologiczny : Mieć złote serce,
Znaczenie :Ktoś jest bardzo dobrym człowiekiem, chętnie, bezinteresownie pomaga innym.
Ilustracja znaczenia dosłownego: narysowana postać człowieka posiadającego złote serce,

Projekt „Akademia sukcesu" został współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020.

Załącznik nr 1

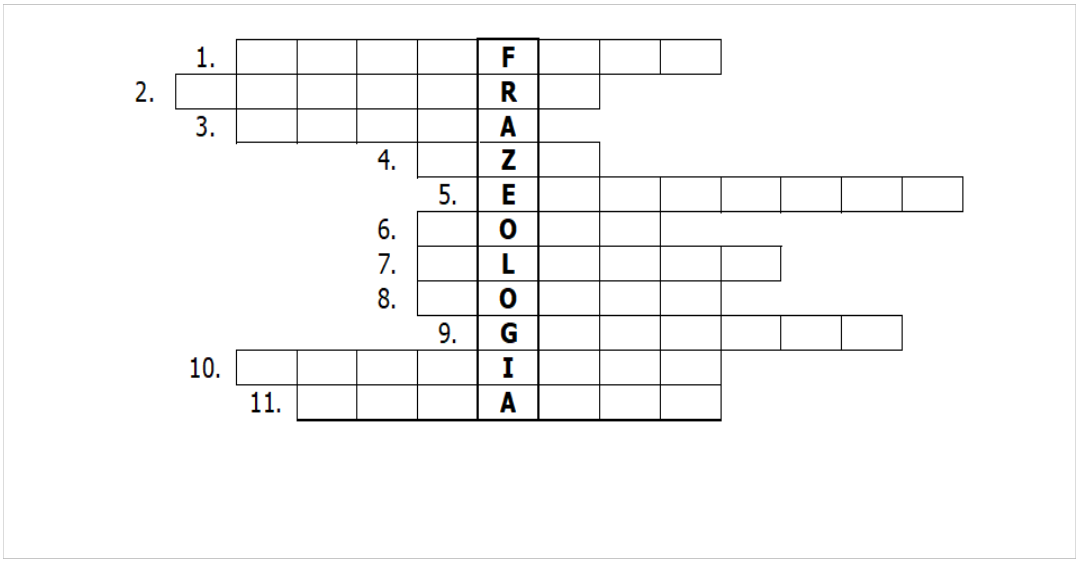

1……. praca
2.Puszka ……
3……..Achillesa
4.Krokodyle …….
5……ciemności
6.Kula u ……..
7.Ciepłe ……
8.Kruszyć …….
9.W ……wodzie kąpany
10……zapał
11.Zapuszczać …….

Projekt „Akademia sukcesu" został współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020.

Załącznik nr 2

Połączcie ze sobą wyrazy w taki sposób, aby powstały związki frazeologiczne. Następnie objaśnijcie ich znaczenie, skorzystajcie ze słowników frazeologicznych.
Grupa, która poprawnie i najszybciej wykona zadanie zdobędzie 5 punktów.

Chodząca	charakter
Czarny	łzy
Francuski	zapał
Krokodyle	koty
Słomiany	piesek
Drzeć	encyklopedia

Objaśnienie np.: sokoli wzrok ma ten, kto ma wzrok bardzo dobry, kto świetnie widzi, jest spostrzegawczy.